

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

18 грудня 2024 року

Київ

№ 151

Про затвердження Змін до Положення про здійснення Національним банком України безвізного банківського нагляду

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67, 74 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, статті 81 Закону України “Про платіжні послуги”, з метою вдосконалення підходів до здійснення нагляду за діяльністю банків Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про здійснення Національним банком України безвізного банківського нагляду, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 06 грудня 2018 року № 135 (зі змінами) (далі – Зміни), що додаються.

2. Департаменту інтегрованого нагляду за банками (Андрій Котюжинський) після офіційного опублікування довести до відома банків інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Постанова набирає чинності з 01 січня 2025 року, крім підпункту 7 пункту 3 Змін, який набирає чинності з 01 лютого 2025 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 24

Зміни до Положення про здійснення Національним банком України
безвізного банківського нагляду

1. У розділі I:

1) у пункті 2:

підпункт 1 викласти в такій редакції:

“1) безвізний нагляд – форма здійснення Національним банком банківського нагляду за дотриманням банками, банківськими групами або іншими особами, які можуть бути об’єктами нагляду Національного банку відповідно до Закону про банки, банківського законодавства, законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку (крім законодавства, передбаченого частиною другою статті 82 Закону України “Про платіжні послуги”) (далі – законодавство, що регулює діяльність на платіжному ринку), установлених пруденційних нормативів з метою сприяння стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників і кредиторів банків;”;

пункт після підпункту 1 доповнити двома новими підпунктами 1¹, 1² такого змісту:

“1¹) куратор поглибленого аналізу – посадова особа Національного банку, визначена членом Правління Національного банку, який здійснює загальне керівництво та контролює діяльність структурного підрозділу Національного банку, до функцій якого належить здійснення безвізного банківського нагляду (далі – підрозділ банківського нагляду);

1²) поглиблений аналіз – здійснення контрольного (перевірочного) отримання банківської послуги / фінансової платіжної послуги шляхом імітації реальної взаємодії клієнта з банком / відокремленим підрозділом банку, включаючи укладення договору на отримання послуг або проведення платіжної операції у готівковій чи безготівковій формі, з метою підтвердження дотримання / порушення банком встановлених законодавчих та регуляторних вимог щодо надання банківських послуг / фінансових платіжних послуг;”;

у підпункті 5 слова “підрозділу (підрозділів), до функцій якого (яких) належить здійснення безвізного банківського нагляду (далі – підрозділ банківського нагляду),” замінити словами “підрозділу банківського нагляду”;

пункт після абзацу п’ятого доповнити новим абзацом шостим такого змісту:

“Термін “професійне судження” уживається в цьому Положенні у значенні, наведеному в Законі про банки.”.

У зв'язку з цим абзац шостий уважати абзацом сьомим;

2) у підпункті 3 пункту 3 слово “оверсайту” замінити словом “оверсайта”.

2. У розділі II:

1) пункт 5 після підпункту 2 доповнити новим підпунктом 2¹ такого змісту:
“2¹) поглиблений аналіз.”;

2) в абзаці першому пункту 6 слова “банківського законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, установлених економічних нормативів” замінити словами “законодавства України, установлених пруденційних нормативів”;

3) в абзаці першому пункту 7 слово “якості” замінити словами “бізнес-моделі банку, якості корпоративного управління, системи внутрішнього контролю, системи”;

4) розділ після пункту 11 доповнити новим пунктом 11¹ такого змісту:

“11¹. Результати проведеного безвиїзного нагляду в разі виявлення в діяльності банку фактів порушень вимог законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, недотримання вимог щодо діяльності банку, установлених Національним банком, або ознак здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, оформляються у формі довідки про виявлені порушення / ознаки здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку (далі – довідка), згідно з розділом VI цього Положення.”;

5) абзац другий пункту 12 після слова “заступника” доповнити словами “(або осіб, які виконують їхні обов’язки)”;

б) абзац четвертий пункту 13 виключити.

3. У розділі IV:

1) абзац другий пункту 36 після слова “заступника” доповнити словами “(або осіб, які виконують їхні обов’язки)”;

2) у пункті 38:

в абзаці третьому підпункту 1 слова “щодо усунення порушень банківського законодавства” замінити словами та цифрами “, пред’явлених (висунених)

відповідно до статей 66, 67 Закону про банки, включаючи вимоги щодо усунення порушень законодавства України”;

абзац перший підпункту 2 викласти в такій редакції:

“2) інформування керівників підрозділу банківського нагляду про результати нагляду за діяльністю банку, включаючи виявлені факти порушень банком вимог законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, виявлені ознаки, що можуть свідчити про здійснення банком ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку.”;

3) у підпунктах 1, 5 пункту 39 слова “банківського законодавства” замінити словами “законодавства України”;

4) у підпунктах 1, 2 пункту 43 слова “банківського законодавства” замінити словами “законодавства України”;

5) у пункті 44:

в абзаці першому слова та цифри “та в установлений уповноваженим службовцем у запиті строк у порядку, визначеному в пункті 13 розділу II цього Положення” замінити словами “, способі надання інформації / документів та в установлений уповноваженим службовцем у запиті строк”;

перше речення абзацу другого після слова “або” доповнити словами “надається в”;

б) пункти 45³, 45⁴ викласти в такій редакції:

“45³. Банк надсилає Національному банку протоколи зборів учасників / засідань колегіальних органів банку разом із матеріалами (копіями / електронними копіями документів), що надавалися для розгляду на зборах учасників / засіданнях колегіальних органів банку для прийняття рішень, з питань:

1) затвердження та контролю за реалізацією стратегії банку, бізнес-плану, бюджету банку, планів підтримання достатності капіталу та достатності ліквідності, відновлення діяльності банку, фінансування банку в кризових ситуаціях, забезпечення безперервної діяльності банку, включаючи рішення про внесення змін;

2) затвердження та контролю за реалізацією стратегії та оперативного плану управління проблемними активами банку, включаючи рішення про внесення змін;

3) визначення джерел капіталізації банку;

- 4) прийняття рішення про вчинення банком значного правочину;
- 5) прийняття рішення про вчинення банком правочину із заінтересованістю;
- 6) розгляду інформації про надмірні ризики, на які може наражатися банк;

7) розгляду пропозицій щодо необхідних заходів для пом'якшення впливу ризиків (у розрізі кожного виду ризиків) на фінансовий стан, капітал та ліквідність банку;

8) затвердження внутрішньобанківських документів з питань управління ризиками (включаючи внесення змін до таких документів), перелік яких визначено в додатку 2 до Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11 червня 2016 року № 64 (зі змінами) (далі – Положення № 64);

9) затвердження переліку лімітів (обмежень) щодо кожного виду ризику / ризиків, включаючи внесення змін до такого переліку;

10) затвердження значень лімітів щодо кожного виду ризиків (крім лімітів, що ухвалені кредитним рішенням для окремого контрагента, групи пов'язаних контрагентів, групи юридичних осіб під спільним контролем), включаючи перегляд значень лімітів;

11) розгляду звітів щодо ризиків (крім звітів стосовно окремих контрагентів, груп пов'язаних контрагентів, груп юридичних осіб під спільним контролем);

12) розгляду управлінської звітності банку про результати моніторингу достатності внутрішнього капіталу / внутрішньої ліквідності.

45⁴. Банк надсилає Національному банку протоколи зборів учасників / засідань колегіальних органів банку разом із матеріалами (копіями / електронними копіями документів), що надавалися для розгляду на зборах учасників / засіданнях колегіальних органів банку для прийняття рішень, з питань згідно з пунктом 45³ розділу IV цього Положення:

1) наступного робочого дня за днем складення / формування протоколу зборів учасників / засідань колегіальних органів банку;

2) на запит Національного банку, уповноваженого службовця Національного банку у визначених у запиті обсягах та в установленій у запиті строк.”;

7) розділ після пункту 45⁴ доповнити новим пунктом 45⁵ такого змісту:

“45⁵. Банк надсилає Національному банку до 20 числа місяця інформацію (у вигляді реєстру) про прийняті зборами учасників, радою банку, правлінням банку, комітетами ради банку та правління банку, обов’язкове утворення яких передбачено Законом про банки, рішення протягом попереднього місяця, яка повинна містити:

1) назву органу банку (збори учасників, рада банку, правління банку, комітети ради банку та правління банку, обов’язкове утворення яких передбачено Законом про банки), що прийняв рішення;

2) дату та номер (за наявності) протоколу зборів учасників / засідань колегіальних органів банку;

3) зміст питання до розгляду в обсязі, що є достатнім для розуміння суті питання;

4) короткий зміст прийнятого рішення в обсязі, що є достатнім для розуміння результату прийняття рішення;

5) результати голосування з відповідного питання, включаючи інформацію про результати підрахунку голосів, застосування головним ризик-менеджером або головним комплаєнс-менеджером банку права накладення заборони (вето) на рішення колегіальних органів банку згідно з пунктом 38 глави 7, пунктом 41 глави 8 розділу I Положення № 64.”.

4. Розділ V викласти в такій редакції:

“V. Порядок організації та проведення поглибленого аналізу

46. Національний банк за наявності обґрунтованих підстав має право прийняти рішення про проведення під час здійснення безвізного нагляду поглибленого аналізу з окремих питань діяльності банку щодо надання банківських послуг, фінансових платіжних послуг, здійснення платіжних операцій.

47. Підставами для прийняти рішення про проведення під час здійснення безвізного нагляду поглибленого аналізу є:

1) результати безвізного банківського нагляду;

2) інформація та документи, отримані від підрозділів Національного банку, державних органів, з інших доступних джерел;

3) інша інформація та документи, отримані Національним банком під час виконання ним своїх функцій.

Підпункти 1–3 пункту 47 розділу V цього Положення застосовуються, якщо результати безвізного банківського нагляду або інформація / документи можуть свідчити про недотримання банком вимог банківського законодавства, законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, нормативно-правових актів Національного банку, наявність недоліків або ризиків у діяльності банку, що створюють загрозу втрати банком капіталу, ліквідності та/або несуть загрозу для вкладників чи інших кредиторів банку.

48. Поглиблений аналіз не є інспекційною перевіркою у віддаленому форматі.

49. Національний банк під час проведення поглибленого аналізу здійснює оцінювання дотримання банком вимог законодавства України, включаючи оцінювання щодо:

1) порядку виконання платіжних операцій;

2) порядку надання банківських послуг / фінансових платіжних послуг.

50. Проведення поглибленого аналізу забезпечується шляхом використання технологій дистанційного банківського обслуговування, що дають змогу отримувати послуги через мережу Інтернет (онлайн-банкінг), платіжний додаток, платіжний застосунок, платіжний термінал, передплачений платіжний інструмент, програмно-технічні комплекси самообслуговування.

51. Проведення поглибленого аналізу може передбачати:

1) безпосереднє відвідування працівником Національного банку, який проводить поглиблений аналіз, приміщення банку / відокремленого підрозділу банку;

2) залучення третіх осіб для здійснення поглибленого аналізу.

52. Національний банк має право:

1) під час здійснення безвиїзного банківського нагляду проводити поглиблений аналіз без попереднього повідомлення банку / відокремленого підрозділу банку про його проведення;

2) отримувати під час проведення поглибленого аналізу окремі послуги / проводити операції з банком / відокремленим підрозділом банку з відповідною фіксацією цього процесу технічними засобами (фото- та/або відеофіксація);

3) укладати договір про отримання послуг фізичних та/або юридичних осіб щодо проведення поглибленого аналізу.

53. Уповноважена посадова особа Національного банку приймає рішення про проведення поглибленого аналізу.

54. Рішення уповноваженої посадової особи Національного банку про проведення поглибленого аналізу, до якого можуть уноситися зміни (за потреби), повинно містити:

1) найменування банку (відокремленого підрозділу банку);

2) код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (далі – ЄДРПОУ) банку;

3) питання, що підлягають поглибленому аналізу;

4) строки проведення поглибленого аналізу;

5) перелік працівників Національного банку [зазначаються їх прізвища, власні імена, по батькові (за наявності), посади] на проведення поглибленого аналізу;

6) прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності), посада куратора поглибленого аналізу;

7) інформацію щодо залучення третіх осіб для здійснення поглибленого аналізу (у разі залучення);

8) спосіб технічної фіксації проведення поглибленого аналізу (за потреби);

9) суму коштів, що видається працівнику Національного банку для здійснення поглибленого аналізу (за потреби);

10) іншу інформацію щодо поглибленого аналізу (за потреби).

55. Куратор поглибленого аналізу здійснює загальне керівництво процесом поглибленого аналізу, координує вирішення внутрішніх питань та проведення зовнішніх комунікацій з банком (за потреби), включаючи підписання письмових запитів на отримання пояснень, інформації та документів, що виникають під час проведення поглибленого аналізу.

56. Результати проведеного поглибленого аналізу оформляються у формі протоколу про проведення поглибленого аналізу (далі – протокол), який складається в електронній або паперовій формі.

57. Протокол підписується працівниками Національного банку, які провели поглиблений аналіз, та погоджується куратором поглибленого аналізу (для електронної форми – із застосуванням кваліфікованого електронного підпису зазначених осіб).

58. Уповноважена посадова особа Національного банку затверджує форму протоколу.

59. Протокол повинен містити:

1) місце, дату та час складання;

2) реквізити розпорядчого акта Національного банку про проведення поглибленого аналізу;

3) опис процесу проведення поглибленого аналізу, включаючи інформацію про банк / відокремлений підрозділ банку (код банку в ЄДРПОУ), місце, дату та час проведення та вид операції, що проводилася, або послуги, що отримувалася;

4) інформацію про виявлені ознаки порушень або про їх відсутність;

5) прізвища, власні імена, по батькові (за наявності), посади працівників Національного банку, які провели поглиблений аналіз;

6) прізвища, власні імена, по батькові (за наявності) залучених фізичних осіб та/або представників юридичних осіб на підставі договору для здійснення поглибленого аналізу (у разі залучення);

7) додатки (матеріали з фото-, відеофіксацією).

60. Працівник Національного банку, який проводив поглиблений аналіз, після оформлення протоколу звертається до банку із заявою про розірвання укладених договорів, якщо під час проведення поглибленого аналізу було укладено договори з банком триваючої дії щодо отримання банківських послуг, фінансових платіжних послуг, здійснення платіжних операцій.

61. Національний банк у разі виявлення за результатами проведеного поглибленого аналізу в діяльності банку порушень законодавства України складає довідку згідно з вимогами розділу VI цього Положення.

Протокол та інші додатки (за наявності) додаються до довідки.

62. Протокол та інші матеріали щодо проведеного поглибленого аналізу є інформацією з обмеженим доступом і власністю Національного банку та не підлягають розголошенню. Розкриття інформації, що міститься в протоколі, здійснюється в порядку, визначеному Законом про банки.”.

5. Положення доповнити новим розділом такого змісту:

“VI. Порядок складання довідки про виявлені порушення / ознаки здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку

63. Національний банк за результатами безвиїзного нагляду складає довідку в електронній або паперовій формі.

Довідка складається в паперовій формі у двох примірниках у разі неможливості її складання в електронній формі.

Довідка підписується керівником підрозділу банківського нагляду або його заступником (або особами, які виконують їхні обов’язки).

64. Уповноважена посадова особа Національного банку затверджує форму довідки.

65. Довідка повинна містити:

1) місце та дату її складання;

2) найменування банку;

3) перелік інформації, документів, отриманих Національним банком у встановленому законодавством України порядку, що стосується обставин, фактів і висновків, викладених у довідці;

4) висновки, сформовані на підставі отриманих результатів безвиїзного нагляду, які можуть містити професійне судження, щодо виявленого факту (виявлених фактів) порушень / недотримання вимог щодо діяльності / ознак здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку;

5) опис виявленого порушення банком вимог законодавства України, нормативно-правових актів Національного банку, факту недотримання вимог щодо діяльності банку, установлених Національним банком, виявлених ознак здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам вкладників чи інших кредиторів банку;

б) іншу інформацію стосовно результатів безвиїзного нагляду (за потреби).

66. Довідка та інші матеріали щодо результатів безвиїзного нагляду є інформацією з обмеженим доступом і власністю Національного банку та не підлягають розголошенню. Розкриття інформації, що міститься в довідці, здійснюється в порядку, визначеному Законом про банки.

Матеріалами безвиїзного нагляду є документи (включаючи їх копії / електронні копії, витяги з них) стосовно діяльності банку в електронній або в паперовій формі, створені або отримані підрозділом банківського нагляду, інформація щодо звітності банку, що подається банком до Національного банку відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку, інформація про банк чи клієнтів банку, що збирається під час здійснення банківського нагляду, нагляду за діяльністю надавачів платіжних послуг.

67. Національний банк надсилає банку довідку із супровідним листом з урахуванням вимог щодо пересилання документів, які містять інформацію з обмеженим доступом (далі – ІЗОД), що не належить до державної таємниці.

68. Національний банк у разі неможливості надсилання банку довідки в електронній формі доводить до відома банку довідку в один із таких способів:

1) надсилає банку перший примірник довідки в паперовій формі / копію довідки в паперовій формі з електронного документа, засвідчену в порядку, установленому законодавством України, засобами поштового зв'язку разом із супровідним листом у паперовій формі / копією супровідного листа в паперовій формі з електронного документа, засвідченою в порядку, установленому законодавством України, з дотриманням вимог щодо пересилання документів, які містять ІЗОД, що не належить до державної таємниці;

2) вручає банку перший примірник довідки в паперовій формі / копію довідки в паперовій формі з електронного документа, засвідчену в порядку, установленому законодавством України.

69. Вручення банку першого примірника довідки в паперовій формі / копії довідки в паперовій формі з електронного документа, засвідченої в порядку, установленому законодавством України, здійснюється шляхом виклику уповноваженої особи банку за місцезнаходженням Національного банку в установленій Національним банком строк.

70. Банк не пізніше сьомого робочого дня з дня отримання довідки в електронній формі / першого примірника довідки в паперовій формі / копії довідки в паперовій формі з електронного документа, засвідченої в порядку, установленому законодавством України, зобов'язаний надіслати Національному банку лист в електронній формі з інформацією про ознайомлення з довідкою за підписом керівника банку (особи, яка виконує його обов'язки). Банк має право у такому листі надати Національному банку пояснення / зауваження / обґрунтовані заперечення щодо обставин, фактів порушень, викладених у довідці, а також надати необхідні документи або їх копії (електронні копії).

71. Довідка вважається такою, що доведена до відома банку в разі настання хоча б однієї з таких подій:

1) неотримання банком із незалежних від Національного банку причин довідки протягом семи робочих днів із дня надсилання довідки в електронній формі / першого примірника довідки в паперовій формі / копії довідки в паперовій формі з електронного документа, засвідченої в порядку, установленому законодавством України;

2) неотримання від банку листа з інформацією про ознайомлення з довідкою в порядку та строки, установлені в пункті 70 розділу VI цього Положення.

72. Результати безвиїзного банківського нагляду, викладені в довідці, є підставою для розгляду Національним банком питання щодо застосування заходів впливу, встановлення вимог, обмежень щодо діяльності банку.

73. Банк має право протягом 15 робочих днів із дня отримання довідки, в якій викладене професійне судження, звернутися в письмовій формі до Національного банку з ініціюванням перегляду такого документа шляхом подання заяви:

1) в електронній формі на електронну поштову скриньку Національного банку;

2) у паперовій формі (засобами поштового зв'язку рекомендованим листом із повідомленням про вручення) у разі неможливості надсилання в електронній формі.

74. Рішення про перегляд професійного судження, викладеного в довідці, або про відмову в задоволенні заяви банку в перегляді професійного судження, викладеного в довідці, приймає Комітет з питань нагляду.

75. Рішення Комітету з питань нагляду про перегляд професійного судження, викладеного в довідці, або про відмову в задоволенні заяви банку в перегляді професійного судження, викладеного в довідці, надсилається до банку протягом п'яти робочих днів із дня його прийняття, але не пізніше 30 календарних днів із дня надходження заяви.

76. Довідка не змінюється, не анулюється, якщо Комітет з питань нагляду прийняв рішення про перегляд професійного судження, викладеного в довідці.

77. Рішення Комітету з питань нагляду, в якому викладене професійне судження щодо результатів безвиїзного банківського нагляду за діяльністю банку, є підставою для здійснення подальших наглядових дій щодо банку, включаючи застосування заходів впливу.

78. Банк (інший учасник адміністративного провадження) має право подати Національному банку в письмовій формі з обов'язковим документальним підтвердженням свої пояснення та/або зауваження в адміністративній справі, включно з доказами, на будь-якому етапі провадження до моменту прийняття рішення в адміністративній справі, а в разі проведення слухання у справі – до дня проведення або під час слухання.

79. Банк (інший учасник адміністративного провадження) подає Національному банку пояснення та/або зауваження в адміністративній справі:

1) в електронній формі на електронну поштову скриньку Національного банку;

2) у паперовій формі (засобами поштового зв'язку рекомендованим листом із повідомленням про вручення) у разі неможливості їх надсилання в електронній формі.”.

6. У тексті Положення:

1) слова “банківське законодавство” у всіх відмінках замінити словами “банківське законодавство, законодавство, що регулює діяльність на платіжному ринку” у відповідних відмінках;

2) слова “економічні нормативи” у всіх відмінках замінити словами “пруденційні нормативи” у відповідних відмінках;

3) слова “скановані копії” у всіх відмінках замінити словами “електронні копії” у відповідних відмінках.